

NAZEMI

Svět se dá vybarvit

Toto jsou omalovánky o fair trade

Kresby: Dalibor Krch

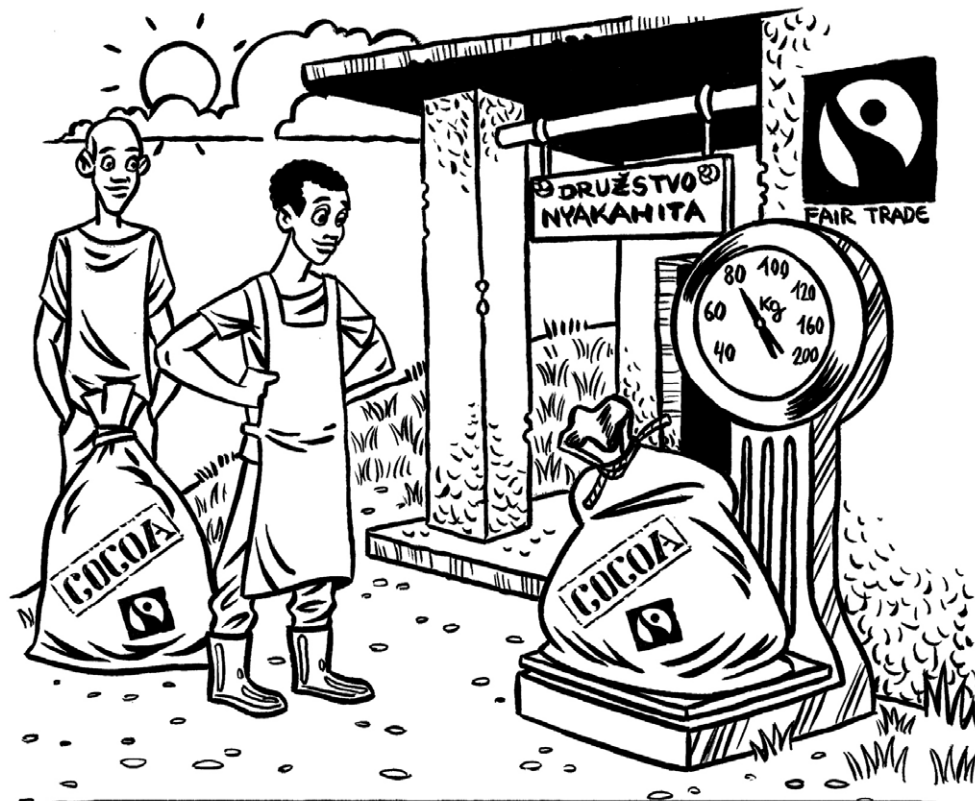
Toto je kakaovník! Plodit začíná po 4 letech a dorůstá až 10 metrů výšky. Najdete ho v Indonésii i Latinské Americe, většina ho ale roste v západní Africe. Ve státech Pobřeží slonoviny, Ghana, Kamerun a Nigérie je na jeho pěstování životně závislých 1,5 miliónů rodinných farem. S kakaovníkem je spousta práce: neustálé vytváření kompostu, hnojení, mulčování, okopávání nebo zastřihování stromků.

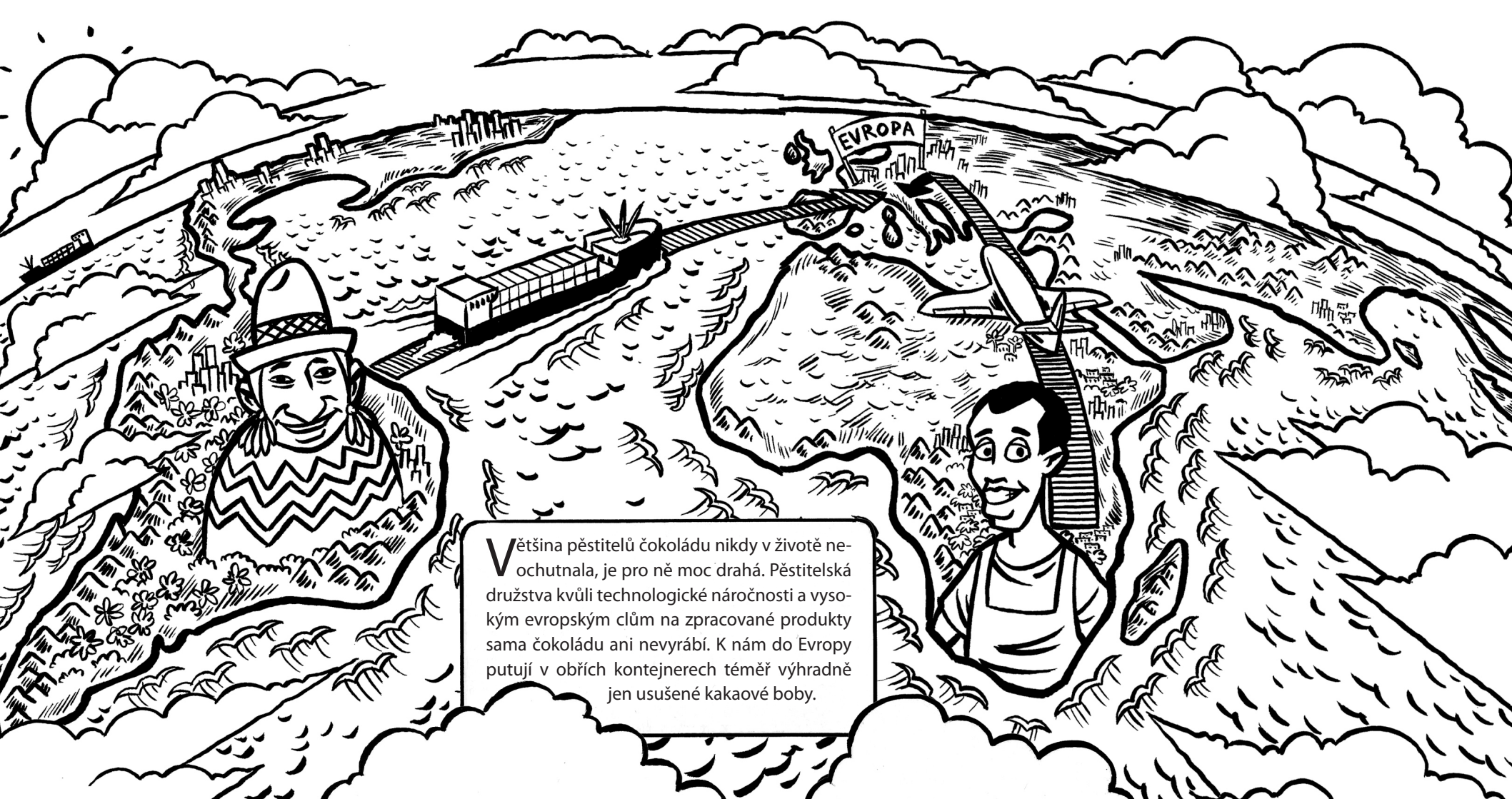
Uživit se pěstováním kakaá není vůbec jednoduché, pěstitelé žijí často v chudobě a na práci využívají nejlevnější pracovní sílu – děti. Jen v západní Africe jich v kakaovém průmyslu pracuje asi 1,8 miliónů. Místo školy pracují dlouhé hodiny na poli, přichází do kontaktu s pesticidy, zachází s mačetami a nosí těžké náklady.

Po necelých 5 měsících měří plod kakaovníku až 30 cm, mívá žlutou nebo červenou barvu. Sklízí se ručně, většinou mačetou. Uvnitř každého plodu se skrývá 30 až 40 semen – kakaových bobů. Kakaové boby měří asi 2 centimetry a jsou obaleny sladkou bílou dužninou.

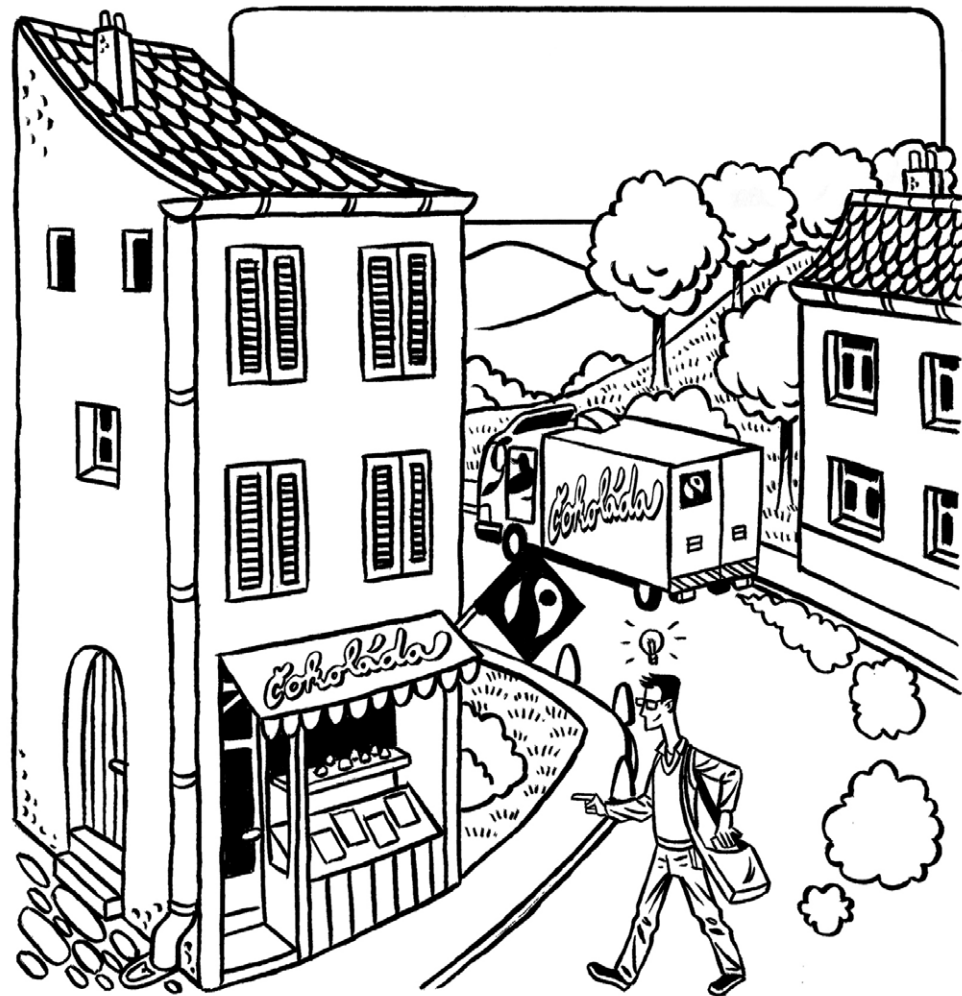
Po vyjmutí z plodu se nechávají přibližně 3 dny kvasit, čímž získávají typickou barvu a vůni. Potom se boby necelý týden suší na slunci a usušené se balí do jutových pytlů. Pytle s kakaem pěstitelé běžně prodávají překupníkům nebo do družstev. Pěstitel dostává za své kakao 4-6 % z prodejní ceny tabletky čokolády.

Většina pěstitelů čokoládu nikdy v životě neochutnala, je pro ně moc drahá. Pěstitelská družstva kvůli technologické náročnosti a vysokým evropským clům na zpracované produkty sama čokoládu ani nevyrábí. K nám do Evropy putují v obřích kontejnerech téměř výhradně jen usušené kakaové boby.

Kakaové boby se v továrnách čistí a poté praží a drtí. Během následného lisování hydraulickým lisem odtéká kakaové máslo a zůstává kakaová sušina. Poté se hmota s přísadami míchá, tzv. konšováním získává čokoláda jemnou konzistenci. Následuje odlévání do formiček, chlazení, balení a rozvoz do obchodů. V České republice sníme téměř 6 kg čokolády ročně na osobu.

FAIRTRADOVÉ KAKAO EXISTUJE

Přes 90 % kakaa pěstují drobní farmáři s vlastním pozemkem menším než 3 fotbalová hřiště. Pro většinu z těchto 5 milionů pěstitelů je prodej kakaa jediným zdrojem příjmu. Překupníci jim často nezplatí ani takovou cenu, která pokryje reálné náklady na produkci. Většinu pro sebe získávají nadnárodní zpracovatelské společnosti, jejich zisky od 80. let rostou, zatímco výkupní cena kakaa na burze se snížila na polovinu. V současné době je pro pěstitele řešením zapojení se do družstva, které je součástí systému fair trade. Mezi jeho principy patří:

- spravedlivá výkupní cena
- dlouhodobé obchodní vztahy
- dodržování úmluv Mezinárodní organizace práce (ILO)
- zákaz nucené a dětské práce
- dlouhodobě udržitelný rozvoj místních komunit
- kontrolované využívání pesticidů a další zemědělské chemie
- zákaz využívání geneticky modifikovaných plodin
- šetrnější přístup k přírodě

Nakupovat spravedlivě obchodované kakao, čokolády, džusy, čaj nebo kávu můžete nejen pro svou domácnost, ale také pro firmu nebo veřejnou instituci. Ve světě existuje přes 1300 měst, ve kterých se systémově podporuje fair trade - připojte se k nim přes kampaň Fairtradová města (www.fairtradovamesta.cz).

*Z oblasti západní Afriky pochází více než 2/3 světové produkce kakaa. Děti jsou sem pro otročskou práci organizovanými gangy dokonce i unášeny z okolních států. Koukněte na dokument *The Dark Side of Chocolate*.*

O NAZEMI

Nevládní nezisková organizace NaZemi hájí důstojné pracovní podmínky ve světě. NaZemi prosazuje globální rozvojové vzdělávání do škol i mimo ně, zasazuje se o zodpovědnost firem v oblasti jejich dodavatelského řetězce a propaguje fair trade jako účinnou podporu chudým pěstitelům a řemeslníkům ze zemí globálního Jihu.

Sledujte novinky ze světa férového obchodování:

www.fairtrade.cz ■ www.facebook.com/podporujifairtrade

Tyto omalovánky na příkladu fairtrádového kakaa upozorňují na souvislosti mezi naší spotřebou a podmínkami, za kterých lidé v zemích Afriky, Asie a Latinské Ameriky kakaovníky pěstují.

Vydalo NaZemi v roce 2013.

Vytištěno na recyklovaném papíře.

Tento dokument byl vytvořen s finanční podporou Evropské unie a Ministerstva zahraničních věcí ČR. Obsah dokumentu je zcela na odpovědnosti NaZemi a jako takový nemůže být považován za stanovisko Evropské unie.

ČESKÁ REPUBLIKA
POMÁHÁ

